

KOLEKTIVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DZD TARYBOS ORGANAS

1960 m.

gegužės

8 d.

Sekmadienis

Nr. 38 (1125)

KAINA 15 KAP.

Eina nuo 1948 m.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos penktoji sesija

Maskvoje gegužės 5 d. pradėjo dirbti penktoji šaukimo TSRS Aukščiausiosios Tarybos penktoji sesija.

10 valandą ryto Didžiųjų Kremliaus Rūmų posėdžių salėje ir Kremliaus teatro patalpose įvyko atskiri Sąjungos Tarybos ir Tautybių Tarybos posėdžiai.

Audringais plojimais deputatai ir svečiai sutiko prezidiume pasirodžiusius Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės vadovus.

Po Mandatų komisijų pranešimų rūmai pripažino vietoje nebesančių išrinktų deputatų įgaliojimus. Po to vienbalsiai buvo patvirtinta tokia sesi-

jos darbo dienotvarkė:

1. Dėl darbininkų ir tarnautojų mokamų mokesčių panaikinimo;
2. Dėl priemonių sutrumpinti darbo dienai galutinai įvesti 1960 metais visiems darbininkams ir tarnautojams;
3. TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakų tvirtinimas.

(TASS-ELTA).

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Apie Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumą

Š. m. gegužės 4 d. įvyko Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumas.

Plenumas apsvairstė TSRS Aukščiausiosios Tarybos sesijos klausimus ir organizacinius klausimus.

Plenumas išrinko TSKP CK Prezidiumo narius drg. drg. A. Kosyginą, N. Podgorną ir D. Pollanskį.

Plenumas atleido TSKP CK Prezidiumo narį drg. A. Aristovą ir kandidatą į TSKP CK Prezidiumo narius drg. P. Pospelovą iš TSKP CK sekretorių pareigų, numatydamas sutelkti jų dėmesį darbei TSKP CK Biure Rusijos Federacijoje.

Plenumas atleido TSKP CK Prezidiumo narį drg. N. Ignatovą iš TSKP CK sekretoriaus pareigų dėl jo paskyrimo TSR Sąjungos Ministrų Tarybos Pirmininko pavaduotoju.

Plenumas atleido TSKP CK Prezidiumo narį drg. J. Furcevą iš TSKP CK sekretoriaus pareigų dėl jos paskyrimo TSRS kultūros ministru.

Plenumas išrinko TSKP CK Prezidiumo narį drg. F. Kozlovą TSKP CK sekretorium.

Plenumas atleido drg. N. Biellajevą iš TSKP CK Prezidiumo nario pareigų.

Plenumas atleido drg. A. Kirilenko iš TSKP CK Prezidiumo nario ir CK sekretoriaus pareigų.

TSKP CENTRO KOMITETE IR TSRS MINISTRŲ TARYBOJE

Tarybų Sąjungos tautos, vykdydamos didingą komunizmo statybos programą, pasiekė naujus įžymius laimėjimus, vystydamos gamybinę jėgą ir kel-damos darbo žmonių gerovę.

Mūsų šalies ūkis sparčiai vystomas. Pramonės produkcijos gamyba per pastaruosius šešerius metus padidėjo beveik dvigubai. Sėkmingai vykstant priemonėms, kurių ėmėsi Komunistų partija, sparčiais tempais vystomas žemės ūkis. TSRS nacionalinės pajamos 1959 metais palyginti su 1953 metais padidėjo 1,8 karto. Didėjant visuomeninei gamybai, šalis metais žymiai padidėjo gyventojų piniginės pajamos ir mažmeninė prekių apyvarta.

Pagal septynmečio planą numatyta toliau didinti pramonės ir žemės ūkio produkcijos gamybą, nacionalines pajamas ir šiuo pagrindu — gyventojų pajamas ir mažmeninės prekių apyvartos apimtį. 1965 metais mažmeninių prekių apyvarta sudarys beveik 1100 milijardų rublių ir septynmečio metais padidės 1,6 karto.

Ūkiui ir pinigų apyvartai smarkiai didėjant, atsirado reikalingas sustambinti piniginių vienetą, dar labiau padidinti jo perkamąją galią, pakeitus kainų mastą. Dabartinis kainų mastas susidarė tais metais, kai gamybos, prekių apyvartos ir gyventojų pajamų apimtis buvo daug kartų mažesnė, negu dabar, ir neatitinka pasiekto tarybinės ekonomikos lygio.

TSKP CK ir TSRS Ministrų Taryba, apsvairstę šį klausimą, nutarė nuo 1961 metų pradžios padidinti piniginio vieneto perkamąją galią dešimt kartų, o taip pat padidinti rublio aukso turinį ir rublio kursą palyginti su užsienio valiutomis.

Todėl nuo 1961 m. sausio 1 d. bus išleisti nauji pinigai, o šiuo metu cirkuliuoją senoji pavyzdžio pinigai turi būti pakeisti naujais pinigais, vadovaujantis santykiu: 1 rublis naujaisiais pinigais už 10 rublių senaisiais pinigais. Vieni metu tokiu pat santykiu bus iš naujo apskaičiuotos visos prekių kainos, paslaugų tarifai, gyventojų darbo užmokestis ir kitos pajamos, o taip pat gyventojų santaupos. Bus atitinkamai sumažinti gyventojų mokesčiai valstybei.

Įvedus naujas kainas, gyventojai už savo darbo užmokestį ir kitas pajamas galės įsigyti tiek pat prekių, kiek įsigydavo pirma. Gyventojai taip pat galės apmokėti tiek pat komunalinių, transporto, scenos ir kitų įmonių bei organizacijų paslaugų, kaip ir iki kainų masto pakeitimo.

Tuo būdu, ši priemonė nepadarys nuostolių nei gyventojams, nei valstybei.

Kartu visa mokėjimų ir atsiskaitymų technika bus žymiai paprastesnė, sumažės išlaidos įmonių ir organizacijų kasos ūkio vedimui, palengvės apskaita liaudies ūkyje. Taip pat daugiau kaip trigubai sumažės valstybės išlaidos pinigų gamybai.

Piniginio vieneto sustambinimas dar labiau padidins rublio ir kapeikos reikšmę ūkyje, padės stiprinti kovą už griežčiausią ekonomijos režimą visose liaudies ūkio grandyse.

Tuo būdu, kainų mastas keičiamas ir rublio aukso turinys didinamas gyventojų ir valstybės interesais.

TSKP Centro Komitetas ir TSRS Ministrų Tarybos nutarimas šiuo klausimu numato:

— Nuo 1961 metų sausio 1 d. išleisti į apyvartą naujojo pavyzdžio 1, 3, 5, 10, 25, 50 ir 100 rublių vertės banknotus ir 1, 2, 3, 5, 10, 15 ir 20 kapeikų vertės naujojo pavyzdžio smulkiuosius pinigus, o taip pat 50 kapeikų ir 1 rublio vertės monetas;

— pakeisti senoji pavyzdžio banknotus ir smulkiuosius pinigus ne vėliau kaip 1961 m. balandžio 1 d. į naujojo pavyzdžio banknotus ir monetas santykiu: 10 rublių senoji pavyzdžio pinigais už 1 rublį naujojo pavyzdžio pinigais.

Senoji pavyzdžio banknotus ir metalines monetas pirmajame 1961 metų ketvirtyje be jokių apribojimų priimtinės visos valstybinės ir kooperatinės įmonės, organizacijos ir įstaigos, o taip pat gyventojai pagal visų rūšių mokėjimus skaičiuojant vieną dešimtadalį jų nominalinės vertės. Tokia pat tvarka bankai ir taupomosios kasos priimtinės senuosius pinigus iš piliečių, įmonių ir organizacijų ir įskaitys į indėlius, einamąsias ir atsiskaitymo sąskaitas.

Valstybinio banko įstaigos pirmajame ketvirtyje be kliūčių ir be jokių apribojimų kels senoji pavyzdžio banknotus ir metalines monetas į naujuosius pinigus. Tuo tikslu bus organizuoti specialūs Valstybinio banko pinigų keitimo punktai;

Išleidžiant naujuosius pinigus, kartu naujai apskaičiuoti santykiu 10 už 1 visas mažmenines, supirkimo ir didmenines kainas, o taip pat butų nuomos kainas ir visų komunalinių, transportinių, buitinių, scenos įstaigų ir kitokių paslaugų tarifus.

Tokiu pat santykiu, būtent 10 už 1, bus iš naujo apskaičiuoti tarifiniai atlygiai, vienetiniai kainai ir darbo užmokesčiai, piniginės išmokos kolūkiečiams, piniginių atlyginimų dydžiai, honorarai, pensijos, pašalpos, stipendijos ir kitų rūšių darbo apmokėjimas ir pinigų išmokos gyventojams.

Įmonių bei organizacijų vadovams ir jų aukštesniesiems organams pavesta atsakomybė už tai, kad laiku būtų iš naujo apskaičiuotos prekių kainos, tarifai ir darbo užmokesčiai, pensijos, stipendijos ir kitos gyventojų pajamos, kad naujos kainos ir atlygiai būtų teisingai taikomi;

— TSRS Finansų ministerija ir TSRS Valstybinis bankas pagal 1961 m. sausio 1 d. būklę turi iš naujo apskaičiuoti visus gyventojų indėlius taupomosiose kasose ir Valstybinio banko įstaigose santykiu: dešimt rublių senaisiais pinigais už vieną rublį naujaisiais pinigais.

Tokiu pat santykiu turi būti iš naujo apskaičiuota Valstybinės 3 procentų vidaus išlošiamosios paskolos obligacijų nominalinė vertė ir pagal šią paskolą nustatyti laimėjimų dydžiai. Valstybinės 3 procentų vidaus išlošiamosios paskolos obligacijos bus parduvinėjamos ir perkamos vadovaujantis tuo, kad po 1961 m. sausio 1 d. 200 rublių vertės obligacijos turi 20 rublių nominalinę vertę ir 100 rublių vertės — 10 rublių.

Santykiu 10 už 1 bus iš naujo apskaičiuotos gyventojų pasirašytų valstybinių paskolų obligacijos, draudimo sumos ir draudimo kompensacijos sumos, o taip pat pinigų likučiai akreditivuose, perlaidose, deponentų sąskaitose ir visų rūšių įsiskolinimai. Kadangi už vieną naują rublį gyventojai galės nusipirkti tiek pat prekių, kiek jie anksčiau pirkdavo už senuosius dešimt rublių, realioji piniginių santau-pų vertė liks tokia pat;

— santykiu 10 už 1 perskaičiuoti mokesčius ir rinkliavas, draudimo įmokas, kooperatinių ir visuomeninių organizacijų nario įmokas, nustatytas tvirtais atlygiais;

— pagal 1961 m. sausio 1 d. būklę iš naujo perkainoti visus pagrindinius ir apyvarčius valstybinių ir kooperatinių įmonių, organizacijų, įstaigų ir kolūkių fondus, o taip jų finansinius ir kreditinius įsipareigojimus;

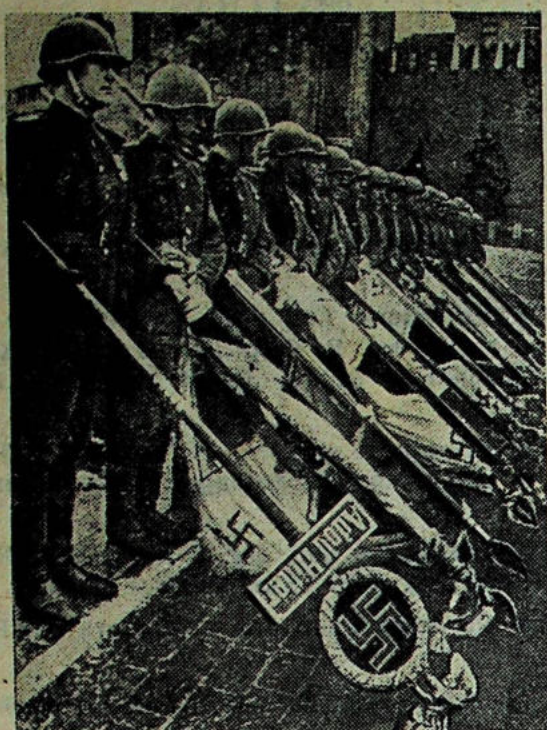
— TSRS Finansų ministerijai, TSRS Valstybiniam plano komitetui ir TSRS Valstybiniam bankui pavesta paruošti pasiūlymus dėl naujojo rublio kurso palyginti su užsienio valiutomis nustatymo ir dėl rublio aukso turinio padidinimo.

Sutinkamai su naujojo rublio kursu bus iš naujo apskaičiuotas užsienio valstybių įsiskolinimas pagal Tarybų Sąjungos duotus kreditus. Šis perskaičiavimas bus atliktas taip, kad nebūtų nuostolių Tarybų Sąjungai ir užsienio valstybėms.

TSKP CK ir TSRS Ministrų Taryba pasiūlė partinėms, tarybinėms ir profsąjungų organizacijoms užtikrinti kontrolę, kad būtų teisingai perskaičiuotos ir talkomos naujosios prekių kainos, paslaugų tarifai, darbo užmokesčio atlygiai, pensijos, pašalpos, stipendijos, kolūkių piniginių išmokų kolūkiečiams dydžiai. Partiniai ir tarybiniai organai turi užtikrinti tokių pinigų pakeltimą, kainų ir gyventojų pajamų perskaičiavimą, kad būtų griežtai atsižvelgta į valstybės ir gyventojų interesus.

TSKP CK ir TSRS Ministrų Taryba, telkdamė didelę reikšmę vykdomoms priemonėms Tarybų Sąjungos piniginei sistemai toliau tobulinti, yra tos nuomonės, kad šios priemonės padės toliau stiprinti ūkiskaitą, dar labiau įdiegti taupumą visoje ūkinėje veikloje, didinti tarybinio rublio perkamąją galią ir tuo pačiu toliau vystyti mūsų šalies socialistinę ekonomiką.

DIDŽIOJI PERGALĖ

1945 metai. Maskva. Raudonoji aikštė.

Si svastika perėjo per visą pavergtą Europą, visur už savęs palikdama kraują, mirtį ir pelenus... Kląstingai užpultoje mūsų šalyje su ja fašistai nio-kojo miestus ir kaimus, grovė tarybinės liaudies triūsą, žudynėmis žymėjo savo kelią. Ir štai ji nugulė ant Raudonosios aikštės grindinio, simbolizuodama visų grobikiškų karų galą.

Tegul šios istorinės pamokos nepamiršta Vakarų Vokietijos revanšistai!

Yra įvykių, kurie lieka istorijoje per amžius. Prie tokių įvykių priklauso ir tarybinės liaudies pergalė prieš vokiškąjį fašizmą. Praslinko jau 15 metų nuo to laiko, kai hitlerinė Vokietija buvo paklupdyta, užaugo nauja jaunimo karta, kuri apie Didįjį Tėvynės karą sprendžia iš tėvų pasakojimų, arba iš vadovėlių. Bet tai, kas įvyko Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos žemėje ir pačiame Berlyne, niekada neišdils iš žmonijos atminties.

1941 metais apie 200 smarkiai ginkluotų prieš divizijų, prisisturbusių Europos tautų kraujo, išbrovė į mūsų Tėvynę. Sunku buvo Tarybinei Armijai, liaudžiai, partijai. Tada teko apie tūkstantį tris šimtus stambių įmonių perkelti į Rytus. Ten buvo steigiamos naujos gamyklos ir šachtos. Dar niekad nė viena šalis nebuvo pertvarkiusi savo

ūkio karui tokiais sunkiomis aplinkybėmis. O kaip kovėsi mūsų armija! Klek neregėto didvyriškumo ir narsumo parodė tarybiniai žmonės fronte ir užnugaryje!

Tarybinės Armijos pergalė prieš stambiausią imperialistinę stovyklą kariuomenę buvo pirmiausia tarybinės santvarkos pergalė. Ši pergalė iš pagrindų pakėlė tarptautinę situaciją. Eilėje Europos ir Azijos šalių išsigalėjo liaudies demokratinė santvarka. Socializmas tapo pasauline sistema. Ir dabar šimtai milijonų žmonių visose šalyse sieja su ja savo geriausias taikos viltis, siekdami, kad karai visiems laikams išnyktų iš visuomenės gyvenimo.

Nuo tos dienos, kai hitlerinė Vokietija besą-

lygiškai kapitullavo, praslinko 15 metų. Bet Europos centre, deja, vis dar tebėra nenormali padėtis. Pavojaingi antrojo pasaulinio karo likučiai vis dar nelikviduoti.

Bet laikai dabar pakito. Ir jeigu Vakarų Vokietijoje net ir išpaukūtoji sužulėję fašistai, ir jeigu šis kirminas panorėtų iššliaužti iš savo landynės, tai, kaip pasakė draugas N. Chruščiovas TSRS Aukščiausiosios Tarybos IV sesijoje, jis būtų sutraiškintas savo teritorijoje. Kaip matyti, kai kas Vakaruose vis dar nepasimokė iš hitlerizmo sutruškinimo.

Visuotiniai ir visiškai nusiginkluoti, nutraukti branduolinio ginklo bandymus, likviduoti antrojo pasaulinio karo padarinius — visus šiuos Tarybų Sąjungos pasiūlymus parėmė didžioji

žmonijos dauguma. Tautos tikisi, kad toliau sušvelnės tempimas, kad bus pasiekta tvirta taika. Taip, Tarybų Sąjunga nurodo didįjį vieškelį į taiką, ir viso pasaulio žmonės su dėkingumu kalba apie talkingą mūsų šalies užsienio politiką. Istoriniai draugo N. Chruščiovo vizitai į JAV, į Azijos šalis ir į Prancūziją pakėlė mūsų Tėvynės prestižą, praskynė kelius į taiką.

Sekančią savaitę Pariziuje prasidės didžiųjų valstybių vyriausybės vadovų pasitarimas. Tautos tikisi, kad tame pasitarime bus rasta bendra kalba ginčijamais tarptautiniais klausimais, kad pasitarimas dar labiau sušvelnins tarptautinį klimatą, kad jis žengs svarbų žingsnį pirmyn į taiką, siekiant visiems laikams užkirsti kelią karams, kurie tautoms yra atnešę tiek nelaimių.

K. KAIRIUKSTIS

PASKUTINĖ OBELAITE

(Apsakymas)

Išsirangę iš savo guolių apkasų nišose iš karto pajutom, kad šis rytas ne toks, kaip kiti. Labai jau linksmai, išsi-praususi ir alsai, kaip jaunamartė, žvelgė saulė. Visame fronto ruože nesigirdėjo nė šūvio. O jau apkasai, apkasai! Tiesiog šventiškai išpuošta didmiesčio gatvė, o ne mirties griovys; kur tik pažiūri — tai žibuoklių puokštė, tai purienų keli žiedai. Ties „Maksimo“ lizdu net vėliavėlė plevėsuoja. Tiesą sakant, vėliavikė tai — nosinė. Kol ją nešiojosi prie krūtinės iš vidinės palaidinės pusės specialiai prisiūtoje kišenėlėje Kačinskas, ji buvo balta. Kačinską kliudė kaip tik į krūtinę. Ir nosinė paraudo. Tokią ją, išmirksią kraujuje, pasiėmė atminimui senasis išminčius Rupeika. Ir štai ji mums gegužinę vėliavą atstoja. Gal kur ir puošnesnių vėliavų yra. Bet mums brangesnių niekur nėra, nebuvo ir nebus.

Ir gėlėmis apkasus išpuošė, tikriausiai, Rupeika. Mėgsta senlokas grožį.

Pro sekimo angą gerai matosi niekieno žemė iki pat pamėkės. Ten ramu. Tik ant netoliese riogsančio, dar žiemos kautynėse pamušto, apdegusio „Tigro“ šarvų įnirtingai riejas žvirbliai. Ir kuosa iš patrankos straublio kašioja pilku kaklaraiščiu pajusią kaklą. Aiškiai matosi, kaip ji varto akių karoliukus ir įtariai ste-

bi, ar kas nesitalko iškrėsti jai kokią šunybę. Toji kuosa ilgą laiką buvo mūsų ginčo objektu. Matyti, iki atūžiant frontui ji gyveno sodyboje, pagal kurios pamatus rangosi mūsų apkasai. Bet sodybos nebėliko; nuo artilerijos smūgių pirmiausia prasiskyrė sienos ir susmuko stogai. Paskui rąstų ir čerpių laužo krūvą talžė ir talžė ketaus lietus, kol galop iš viso namo beliko tik skiedrų ir rąstų galių šiukšlynas. Žiemą kuosas nesirodė. Tik žvirbliai atskrisdavo, bailiai pačirpsėdavo ir vėl dangindavosi kažkur.

O pavasariop pasirodė kuosų pora. Ilgai jos kiurksojo vienintelėje, kažkokiu stebuklu išlikusioje obelaitėje. Paskui ėmė šeiminkininkai apžiūrinėti pamuštajį tanką. Matyti, jos kadaise perėjo kamine, nes labai greit viena smuko į patrankos vamzdį ir ilgai tenai galšo.

— Va, ir susirado paukštis namus, — net su kažkokiu pavydu balso pasakė tada Rupeika.

— Manai, čia lizdą suks? — netikėjo Kuznecovas.

Po kelių minučių būrys pasidalino į dvi stovyklas — vieną rėmė Rupeiką, kiti Kuznecovą. Diena pasitaikė ramiai, fical, lyg iškastuotų, tylėjo ir mūsų netrikdė. Ginčytis buvo laiko.

Galop susitarėm lažin-

tis iš šventinės degtinės porcijos.

Dabar Rupeika patenkintas. Lažybos laimėtos. Tik viršila kažko galšta. Matyt, užuotais balzebubas vėl mus pasukitiniuosius aplankys.

Bet tegul Vistiek šventė! Vakar kapitonas Zorenka pasakojo, kad mūsų vyksta jau Berlyne. Taigi, ir karui galas. Ir fical, matyt, grįžta į protą. Jau kelinta diena tik dėl tvarkos pašauda kiek ir vėl tūno pastatę ausis savo irštvoje.

Tiesiai prieš sekimo angą stovi obelaitė. Paskutinė iš nedidelio sodelio. Kitų tik stagarėliai kyšo, o kai kurių ir šaknų neliko. O šis stovi. Apraskyta kiek, apkapotomis šakelėmis. O stovi. Ir pumpurus išbrinkino. Taip ir lauk — tuoj tuoj pražydės.

Tik kažin ar jai beteks pražysti. Vakar ties pat jos šaknimis žlegterėjo stambi mina. Išleido iš tarpusparnėlio dūmų liežuvių ir — nesprogo. Kai atidžiau įsižiūri, aiškiai matosi sparnuota minos uodega. Jei ji pati nesprogs — pionieriai karui pasibaigus ją čia pat išsprogdins. Ar šiaip, ar taip obelaitė galas.

— Reikėtų nutempti prakeiktąją, — įstaišęs šilimais ištaria Kolia Jefimenko.

— Ką nutempti?

— Miną, ne tave, nebijok.

DVIDEŠIMTMEČI sutinkant

Nauja hidroelektrinė ant Anykštos

Kur bepasisuksi, į kurį rajono kampelį beužklysi, visur tave pasitiks naujos statybos. Naujas namas, naujas fabrikas — tapo įprastinė sąvoka. Kaip neatpažįstamai pasikeitė mūsų kraštas per tuos dvidešimtį Tarybų valdžios metų!

Ties senąją užtvanka, dešiniajame Anykštos krante, išaugo naujas mūrinis pastatas. Tai nauja hidroelektrinė ant Anykštos upelio. Ją stato montavimo valdybos darbininkai.

— Kodėl gi nutarta prie šios užtvankos pastatyti dar vieną HES? — klausiamas naujos elektrinės statybos meistrai inžinierių D. Čeponių.

Jis pasakoja:

— Pavasarį antrosios elektrinės vandens baseine esti didelis vandens perteklius. Dalį jo, visai nepanaudotą turbinų sukimui, tenka nuleisti. Štai ir buvo nutarta pastatyti dar vieną hidroelektrinę, kad geriau išnaudotus susikaupusį baseine vandenį.

Vanduo į turbiną bus paduodamas iš baseino specialiu vamzdžiu, kurio di metras yra pusantro metro.

Pačios elektrinės pastatymas kai-ruos ne taip jau daug ir per 3—4 metus ji pagamins elektros energijos tokiai lėšų sumai, kiek sunaudota jos pastatymui. Tuo pačiu, paleidus naują elektrinę, sumažės vieno kilovato elektros energijos savikaina, o svarbiausia dar 83 kilovatais padidės miesto elektrinių pajėgumas.

Nelengvomis sąlygomis teko pradėti darbą montavimo valdybos darbininkams. Elektrinės statyba vyko žiemą. Sauniai pasidarbavo Povilo Mišlino vadovaujama betonuotojų brigada, kuri, įveikusi sunkumus, prieš laiką baigė betonavimo darbus. Darbininkai Kazys Pumputis, Algis Jovaiša, Tatjana Kononovaitė dirbo negalėdami jėgų, ir elektrinės pastatas buvo pastatytas.

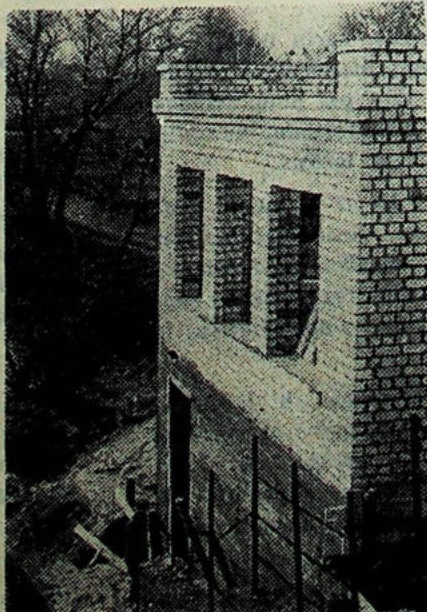
Kai mes fotografavome, darbininkas Vladas Valčius baigė nuimti betonavimo sutvirtinimus. Atėjo turbinių montuotojai.

Daug turbinų, didelių ir mažų, sumontavo per tryliką darbo metų Povilas Kazlauskas. Daug vandens upėmis nutekėjo per tą laiką, daug naujų elektros žiburių sužibo ten, kur praėjo šaunūs elektrinės statytojai. Povilą Kazlauską sutinkame montuojant turbiną ir čia, naujoje hidroelektrinėje.

— Iki dvidešimtmečio ji suksis, — pasakė Povilas, rodydamas į turbiną.

— Būtinai suksis. Tai mūsų darbininkų dovana šiai šventei, — patvirtindamas seno montuotojo žodžius, kalbėjo šaltkalvis Vladas Butkevičius.

Taip, suksis! Nutekės laimais srovė, įsijungs į bendrą elektrinių tinklą, ir dar skaidresnė šviesa nušvies mūsų gimtasis miestas.

Nuotraukoje: elektrinės pastatas.

C. Bytauto tekstas ir nuotr.

Mūsų rajono žmonės

Auga kartu su įmone

Kai Marytė Tamilina atėjo dirbti į „Anykščių vyno“ fabriką, dauguma darbo procesų dar buvo nemechanizuota. Iš pradžių jaunajai darbininkei sekėsi nepergeriausiai.

— Nenusimink, — ramino ją fabriko pir-

mūnė Stasė Rutkauskienė. — Padirbsi ir įprasi.

Gerų draugų, padedančių įsisavinti darbą, nestigo. Nuoširdžiu žodžiu Marytė patardavo pilstymo cecho viršininkas Vyt. Petrošius, St. Rutkauskienė ir kiti.

Liaudies teatro atidarymo išvakarėse

Daug puiklių pjesių pastatė scenoje Anykščių kultūros namų saviveiklininkai. Kas žiūrėjo Moljero „Klasta ir meilė“, Čechovo — „Piršlybos“, Merime — „Dangus ir pragaras“, Moliūno — „Kad ją kur, tą meilę“, tam ilgai išliko atmintyje meniškai atkurti veikėjų paveikslai.

Augo, klestėjo gablių aktorių jaunasis atžalynas, kurių pasirodymus scenoje žiūrovas teisėtai lygino su aktorių — profesionalų. Didelis nuopelnas už tai tenka senam scenos mėgėjui, subrusiam prie kultūros namų virš 30 gablių aktorių-saviveiklininkų, režisieriui Broniui Zablai. Dirbta neveltui. Mūsų kultūros namai ruošiasi liaudies teatro atidarymui. Tai iškilmingai progai saviveiklininkai pasirinko anykštėno rašytojo A. Vienuolio dramą „Prieblandoje“. Būdamas gyvas rašytojas nepraleisdavo neatlankęs nė vieno kultūros namų saviveiklininkų pasirodymo, savo nuoširdžiais patarimais skatino tiek režisierių, tiek ir visą kolektyvą ugdyti savo menines pajėgas.

Ir štai liaudies teatro atidarymo išvakarės. Ilgai ir kruopščiai visi tam ruošėsi. Režisieriui Br. Zablai, kartu su kolektyvu, teko nuelti didelį kūrybos ir ieškojimų kelią. Kiekvieną vakarą kultūros namuose galima sutikti geležinkelio pakrovėją Pov. Gindrėną, miesto vykdomojo komiteto sekretorių Juzėną, medicinos darbuotoją V. Paviržį ir kitus įvairių profesijų žmones, besiruošiančius įvykiui — liaudies teatro atidarymui Anykščiuose. Kiek jie įdėjo darbo ir trūso, pamatys kitą sekmadienį žiūrovas. Džlugibus visiems anykštėnams, jei Tarybų Lietuvos dvidešimtmetį sutiksime turėdami savo liaudies teatrą.

A. NEMICKAS,
C. BERCIUNAS

Jefimenkos veidu nuslenka tamsus šešelis. Veldas pašviesėja, darosi svajingas. Tikriausiai jis taip atrodytų savo gimtame sodžiuje, didžiulame kolūkio sode, apie kurį nepailsdamas štai jau kelintas mėnuo visiems pasakoja. Tik kažin ar tas šumų srities sodžius, su didžiuliu sodu beišliko. Kolka nebuvo jame nuo karo pradžios. O ten kurį laiką šeimininkavo vokiečiai.

— Ją reikia ištempti, ana, į paraistę ir susprogdinti, — tyliai, tartum pats sau sako Kolka.

— Kam?

Kolka prisimerkęs nužvelgia mane nuo galvos iki kojų.

— Grįš žmonės. Trobų neberas. Nieko neberas. O obelaitė žydės. Štai ir ims kurtis čia gyvenimas. Supranti?

— Bet ją ir paliesti pavojinga.

— Pavojinga, sakai? Bet mums ne taip, kaip, sakysim, valstiečiui.

Apkaisuose prasideda bruzda. Matyt, viršila ratuotas šikart pasirodė. Baisiai traukia šokti žvilgtelti, ką šventiniams pusryčiams atitepė.

— Bene čia tavo giminės gyvens, kad taip rūpinies? — rėžiu Kolka.

Jis prisimerkia ir žiūri į mane, tartum į koki piktadarį.

— Zalias tu, — košia per dantis. — Ir kvailas, kaip sutręšęs arbūzas. Irgi lepterėjo — giminės! O jelgu man dabar visi tarybiniai žmonės giminės, jelgu nieko iš artimųjų neliko? Supranti, avino tu baužo galva?

Kolka nusisuka ir tyli. (Bus daugiau)

Gretai rankos priprato dirbti tiesiog automatiškai.

Bet bėgo metal, ir fabrike daug kas keltėsi. Vienas po kito pilstymo ceche stodavo įvairiausi automatai. Praeitų metų pabaigoje vyno pilstymas buvo visiškai automatizuotas. Marytė stoji dirbti prie bonkų lankavimo automato. Tai paprastas darbas. Žiūrėk, kaip dirba mašina, ir nepraleisk broko.

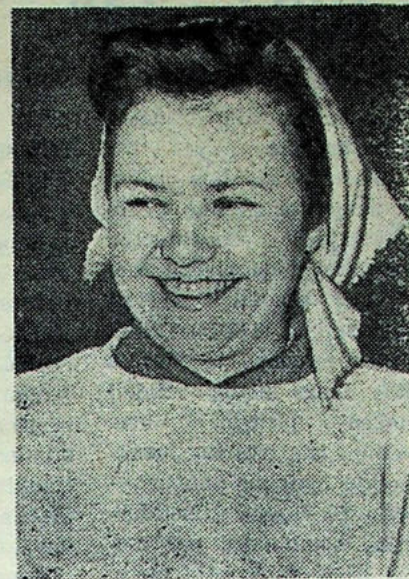
Bet Tamilina nepasitenkina turimomis žinomis ir darbo įgūdžiais. Juk kas metal įmonė auga ir plečiasi. Jos produkcija siunčiama į Maskvą, Leningradą ir kitus miestus. Siemet

fabrikas išleis beveik dvigubai daugiau vyno, negu praėjusiais metais. Tarybų Lietuvos dvidešimtmečio šventel krautuvėse pasirodys lietuviškas midus.

Naujų produkcijos rūšių gamybos įsisavinimas reikalauja naujų žinių. Tamilina moko si Kauno maisto pramonės techniku.

Kartu su įmone auga ir jaunoji darbininkė.

R. Eldukaitė

M. TAMILINA

Geriausieji — į VLKJS

Paprastas, be jokių didvyriškų žygių keturiolikmetčio Rimanto Strumskio ir septyniolikmetės Reginos Sprindytės gyvenimo keltas. Gilmė valstiečių šeimoje ir stropiai mokosi Rimantas — aštuntoje, Regina — vienuoliktoje klasėje.

Debelių vidurinės mokyklos moksleivių ir mokytojų pirminė komjaunimo organizacija priėmė šiuos du darbuotojus ir sąžiningus jaunuolius į savo gretas.

F. SIAUCIULIS

TAI BENT RYŠYS

— Ar Raguvėlė? — šaukia visa gerkle pilietis į telefono ragelį Anykščiuose.

— Kokių jums vėlavėlių reikia? — atsilepa iš ten balsas, bet taip jau iš toli ir toks silpnas, kad rodos, jog Raguvėlė ne mūsų rajone, bet kitoj pusėj žemės rutulio yra.

— Kam man vėlavos. Apylinkės tarybą duokit, — dar garsiau šaukia pilietis.

Pakartojus tą patį dvidešimt du kartus, pagaliau Raguvėlės paštas suprato, ko norima. Sujungė.

— ...tar... auso... — pasigirdo dar silpnas balsas, o tuo metu orkestras užtrenkia maršą. Telefono ragelis suskambo, kaip radojo ruforas.

Teko palaukti, kol per radiją baigsis koncertas, bet susikaibėti su Raguvėle taip ir neteko. Mat, radijo diktoriaus (o jį išgirsi visose telefono linijose) pranešė: „pradedam koncertą pagal ryšių darbuotojų pageidavimus“.

— Pas mus tokios telefoninės linksmybės jau nuo žiemužės tęsiasi, — paaiškino nuvykus į Raguvėlę apylinkės taryboje. — Troškūnai visai arti, o telefonu visvien nesusišnekam. Bet už tai telefono abonentinį mokestį laikui sumokam. O kaip gi kitaip? Iškart baudą gausi... Raguvėlečiai net mįslę sugalvojo: „Nedirba, o pinigų eđa. Kas?“

— Telefonas!

Br. AUDRONIS

Kazys tebesiautėja

— Bėkit, gelbėkitės! — sukliko merginoms. — Kazys Šiuksčius ateina.

— Geriau, geriau... au... au... — užtraukia vyrukas ir suklumpa ant kelių vidury gatvės į patį dumblyną.

— Tu geriau uždainuok,

kaip paras sėdėjai ir milicijos kiemą savaitę šlavai. Matyt, maža buvo, kad vėl girtas muštynes kelti atėjai? — gėdina chuliganą susirinkę į pasilinksminimą žmonės.

Kas gi jis?

Tai M. Melnikaitės vardo kolūkio kolūketis. Kiek durų ir langų girtas iškūlė, niekas nesuskaičiuoja. Porą kartų gavo tupėti po keleto parą, o vis vien

nesiliauja slautėjęs, kella muštynes. Dažniausiai su-trukdo pasilinksminimą Lenino vardo kolūkio kolūketiams. Balandžio 17 d. K. Šiuksčius šokių vakarą išvaikė, balandžio 19 d. demonstruojant kino filmą, užgauliojo kolūketius, kolūkiojai.

Kolūkietiai:

— Bėkim į šalis, Šiuksčius vėl ant kamščio užmynė...

Senas Rainis ir jauna Emiliutė

— Emiliutė! — šaukia mama dukrytę. — Vandens kibirėlį atnešk.

Bet Emiliutė nė negirdi. Atsisėdus prieš veidrodį, lūpytes kralpo ir vis katiną klausinėja:

— Na, kaip, Raini, ar aš graži?

— Miam! — atsako Rainis ir vėl ramiai snaudžia. Taip ir gyvena du tinginiai „Vienybės“ kolūkyje: senas Rainis ir Emilija Vilkončiūtė.

Išėina Emiliutė ir į laukus pasižvalgyti, grynau oru pakvėpuoti.

— Žiūrėk, Vilkončių panytė kaip lėlė vaikšto. Išsipusčiusi, išsidabinusi, — kalba pajukaudami kolūkietiai.

— Papulsi tinginėle kokią berniuką ant sprando, — juokauja Emilija pamatę kolūkio vaikną. Nė vieno darbadienio dirbti paprašyti?

Iš ko pažinsi tinginio ranką? Nagus išvydai —

ir užtenka.

per šiuos metus Emilija neišdirbo.

— Ir kaip prieš visus ne gėda tokia jaunai dykaduone būti, — klausia kolūkio jaunimas „Karštą dušą“?

Visam kolūkiui tinginė gėdą daro. Tad ar nereikėtų kaip nors ja atsikratyti arba naudingo darbo dirbti paprašyti?

NUODYTOJAI

Neseniai buvo išaiškinti naminės degtinės gamintojai: „Bolševiko“ kolūkio kolūketis M. Bužinskas, Anykščių valsmedžių-vaikrūmių medelyno darbininkai Ant. Blažys ir Vl. Rokas, „Svyturio“ kolūkio nariai G. Lebedevas ir J. Asačiovas.

(Iš skaitytojo laiško redakcijai)

Kaip matyti, ne visus Traukia darbas geras: Vlenas — varvina lašus, Kiti — be saiko geria.

Bet, išraitę vamzdelius, Kai kurie pillečiai Varvina dar lašelius Ir vaišintūs kviečia.

Nuo naminės, nuo brogos Protas nebeplinas... Iš girtuoklių tiek naudos: Nel pūkų, nel vilnos.

Rasite kur nors, draugai, Nuodytojus tokius, — Tempkite švieson tvirtai, Telsmas juos pamokys!

B. MELNISKIS

„Už meilę — meilė, už ištikimybę — ištikimybė“

(Čekoslovakijos išvadavimo 15 metinėms)

1946 metų gegužės 9 d. šaunioji Tarybinė Armija išvadavo Čekoslovakijos sostinę Pragę. Tarybinės liaudies pergale atnešė Čekoslovakijos liaudžiai ne tik nacionalinį išsivadavimą, bet ir išgelbėjo ją nuo visiško sunaikinimo. Toms dienomis, prieš penkiolika metų, gimė nauja liaudies demokratinė Čekoslovakijos Respublika.

Visus tuos metus mes ne minutelį nepamiršdavome senos čekų dainos žodžių: „Už meilę — meilė, už ištikimybę — ištikimybė“. Nulenkę galvas dedame pavasario gėles ant mūsų išlaisvintojų — didvyriškos tarybinės liaudies sūnų bei dukterų, paaukojusių savo gyvybę dėl laimės, kapų. Kaip akies vyzdį saugome amžiną ir neišardomą draugystę su Tarybų Sąjungos tautomis.

Pergalinga socializmo statyba Čekoslovakijoje pátvirtino mūsų Komunistų partijos politikos teisingumą. Atsižvelgdama į konkrečias istorines mūsų šalies vystymosi sąlygas, partija plačiai panaudojo socializmo statybos patyrimą Tarybų Sąjungoje, sistemingai mokėsi iš TSRS — priešakinio tarptautinio darbininkų judėjimo būrio. Čekoslovakijos Respublika tvirtai įėjo į galingą tautos ir socializmo stovyklą.

Per 15 metų mūsų tėvynė neatpažįstamai pasikeitė. Visas buvusias kapitalistų įmones bei dvarininkų žemes, užsienio ir vidaus prekybą perėmė į savo rankas darbo liaudis. Žemės ūkis sistemingai kooperuojamas.

Čekoslovakijos Komunistų partijos marksistinė-lenininė nacionalinė politika užtikrino neišardomą

čekų bei slovakų draugystę ir brolybę.

Siaūs metalų bus prilimta nauja socialistinė Čekoslovakijos konstitucija. Mūsų tėvynėje plačiai ruošiamasi pradėti trečiąjį penkmetį (1961—1965). Šalies pramonė ir žemės ūkis žengs naują didelį žingsnį pirmyn. Viena stambiausių trečiame penkmetyje statomų įmonių — Rytų Slovakijos metalurgijos kombinatas per metus išleis valcuotųjų metalų daugiau, negu buvo gaminama 1958 metais visoje šalyje. Per vienerius trečiojo penkmečio metus Čekoslovakijos liaudies ūkį bus įdėta tiek lėšų, kiek jų buvo sunaudota per visą pirmąjį penkmetį.

1965 metais chemijos pramonės produkcija išaugs, palyginti su 1957 metais, 86 procentais, o mašinų gamybos produkcija — 161 procentu. Pagal darbo našumo lygį Čekoslovakija pralenkė tokias ekonomiškai išsivysčiusias valstybes, kaip Prancūzija ir Anglija. Pirmąsiais trečiojo penkmečio metais Čekoslovakija pralenkė ir Vakarų Vokietiją.

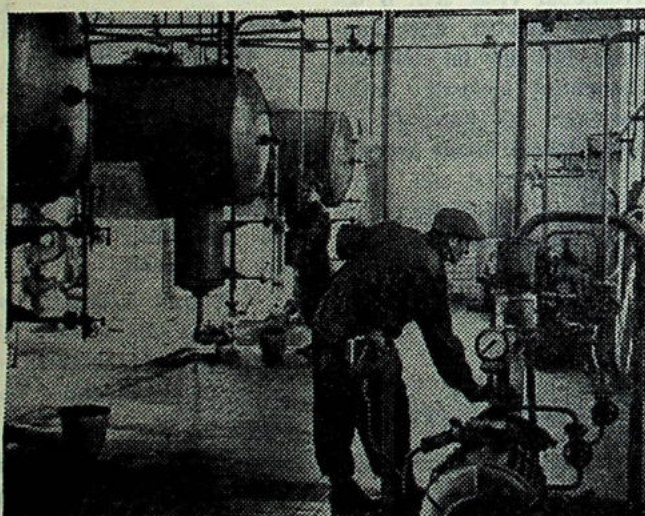
Svarbiausia Čekoslovakijos ūkinio laimėjimų sąlyga yra jos glaudus bendradarbiavimas su Ta-

rybų Sąjunga. Iš Tarybų Sąjungos mes išvežame daugiausia geležies bei mangano rūdų, spalvotųjų metalų, vilnos, grūdų, žemės ūkio mašinų, staklių bei televizorių. Čekoslovakijos respublika savo ruožtu tiekia Tarybų Sąjungai mašinų gamybos pramonės produkciją, cheminius įrengimus, energotrauminius, elektrinius bei dizelinius garvežius, ekskavatorius upių laivus, platus vartojimo prekes. Siemet abipusį mainų apimtį sieks 8,6 milijardo kronų (šimtas kronų — 55 rubliai 56 kap.).

Čekoslovakija ir TSRS glaudžiai bendradarbiauja ir kultūros srityje. Tarybinės literatūros ir meno kūriniai plačiai žinomi Čekoslovakijos liaudžiai, o tarybiniai žmonės žino mūsų kūrinius. Tikslai per vieną 1959 metų pusmetį tarybinius kino filmus žūrėjo daugiau kaip 20 milijonų Čekoslovakijos žmonių.

Netolimoje ateityje mūsų šalis užbaigs statyti socializmą ir kartu su Tarybų Sąjunga kurs komunizmą. Ir šiame kelyje kaip žvaigždė spindės neišardoma Čekoslovakijos ir Tarybų Sąjungos tautų draugystė.

Millanas Laičiakas
Praž.

ČEKOSLOVAKIJOS RESPUBLIKA. Trečiame penkmetyje (1961—1965 metais) cheminės pramonės apimtį padidės 86 procentais. Išaugs nauji fabrikai. Jų tarpe „Slovnaft“, stovintis Vltavos krėslų prie Bratislavos. Kaip žaliava fabrikui tarnaus nafta, kuri čia ateis vamzdžiais iš tolimojo Pavolgio. 1965 metais fabrikas pradės dirbti pilnu pajėgumu. Jis duos didžiąją dalį degalų ir tepalų šaliai. Nuotraukoje: naujojo degalų ir tepalų fabriko ceche.
V. Pržibylas nuotr. Čekoslovakijos telegramų agentūra

Sužaliuos šalikėlės ir sodybos

Prieš kurį laiką Viesintų apylinkės deputat ir aktyvas kreipėsi į visus rajono gyventojus, kviesdami apželdinti žalumynais gimtąjį rajoną.

Apylinkės deputat organizavo kolūkiečių ir vietos vidurinės mokyklos mokytojų taktas. Šiam reikalui „Draugystės keliu“ kolūkio valdyba išskyrė mašinas.

Kolūkiečiai ir tarnautojai pasodino šalikėlęse ir prie vietos kolūkių visuomeninių pastatų apie 4 tūkstančius įvairiausių medelių. Vasarą sužaliuos klevai, liepos,

Puošla aplinką

Traupio vidurinės mokyklos devintos klasės mokiniai papuošė mokyklos aplinką. Jie pasodino 100 vyšnių. Ypač

vyšnios, topoliai ir kiti sodiniai. Viešintų miestelis pasipuoš klomba, kurioje gėlės išrašys žodžius: „Tarybų Lietuvos dvidešimtmetis“.

G. Verdenis

aktyvūs darbe buvo M. Birbilas, I. Laurenčikaitė, V. Mačiulis.

R. Strolia

PRANEŠIMAS

apie pieno ir mėsos gamybą rajono kolūkiuose 1960 m. gegužės mėn. 1 d.

Užimamoji vieta	KOLŪKIO PAVADINIMAS	Primešta pieno 100 ha naudmenų (cent.)	Primešta pieno iš 1 karvės (kg)	+ padidėjimas, sumažėjimas, palyginus su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu	Pagaminta ir parduota mėsos 100 ha naudmenų (cent.)	Pagaminta ir parduota kiaulienos 100 ha ariamos (cent.)
1.	„Anykščių šilelis“	109,0	912	+177	5,2	6,1
2.	„Draugystė“	90,1	859	+203	15,0	12,4
3.	„Lenino keliu“	78,0	757	+50	16,1	13,4
4.	„Pergalė“	71,1	769	+91	19,7	13,3
5.	„Svyturys“	65,2	714	+77	13,1	6,3
6.	K. Staro vardo	57,3	614	+123	7,5	7,6
7.	„Zalgiris“	56,2	690	—41	14,3	11,0
8.	„Puntukas“	54,1	625	+44	7,6	6,3
9.	„Laisvas artojas“	53,2	661	+34	2,5	3,1
10.	„Bolševikas“	52,9	544	+36	8,9	4,3
11.	„Levaniškis“	52,3	613	+25	3,9	5,7
12.	Mičurino vardo	52,0	584	+28	6,9	8,2
13.	„Surdegis“	50,5	562	+137	8,1	7,5
14.	„Pavasaris“	48,9	476	+59	7,1	5,6
15.	„Ateitis“	47,6	552	+17	6,0	6,2
16.	„Už talką“	45,9	622	+172	4,7	4,8
17.	„Skiemonys“	44,8	540	+97	6,3	3,5
18.	„Aukštakalnis“	44,5	497	+141	7,3	7,3
19.	„Spindulys“	43,7	516	—18	1,5	2,1
20.	„Jara“	41,6	561	+97	8,1	7,7
21.	„Pažanga“	38,5	518	+192	10,7	7,7
22.	„Jaunoji gvardija“	37,8	467	+58	4,1	4,4
23.	Lenino vardo	36,1	416	+62	6,1	7,6
24.	„Vienybė“	36,1	406	—62	4,0	4,8
25.	„Kelias į komunizmą“	35,4	431	+132	3,9	4,3
26.	„Gegužės Pirmoji“	35,0	427	+4	4,5	6,5
27.	„Sviesa“	34,0	381	—56	1,9	2,6
28.	„Naujas gyvenimas“	32,9	522	+67	7,2	7,1
29.	„Paryžiaus Komuna“	31,2	420	+47	5,6	7,9
30.	J. Biliūno vardo	30,7	545	+145	3,1	5,3
31.	Zdanovo vardo	30,0	345	+17	1,2	1,7
32.	„Draugystės keliu“	27,8	409	+68	5,3	9,2
33.	„Svėdasai“	27,7	388	+46	3,7	3,8
34.	M. Melnikaitės vardo	27,2	309	—36	2,2	2,8
35.	Černiachovskio vardo	25,1	373	—62	3,7	4,3
36.	J. Žemaitės vardo	24,0	337	—85	1,6	2,5
37.	„Aušra“	23,0	357	+142	5,4	5,0
38.	„Diktator“	22,4	267	—30	3,7	5,0
39.	Tarybinis artojas“	22,3	374	+95	4,2	4,9
40.	„Ažuolas“	21,8	297	—27	4,8	5,7
41.	„Gimtoji žemė“	20,0	259	—10	3,7	5,5
42.	„Kibirkštis“	19,9	354	+127	2,2	3,1
43.	Puškinio vardo	13,9	219	+13	2,7	4,6
44.	„Kalnapilis“	12,5	173	+15	5,6	9,0
45.	P. Cvirkos vardo	8,4	120	—47	1,0	0,8
Kolūkiuose:		41,7	502	+59	6,4	6,4
Troškūnų tarybiniame ūkyje		85,6	707	—169	22,7	22,4
Rajone:		43,6	514	+43	7,1	7,0

Redaktorius St. VINCIONAS

Gegužės 10-11 dienomis kino teatre „PERGALĖ“, o gegužės 12-13 dienomis kino teatre „ŽVAIGŽDĖ“ (Troškūnuose) žiūrėkite kino filmą.

„Pabėgimas iš šešėlio“

Interesantų priėmimas vietose

Norėdama palaikyti glaudžius ryšius su gyventojais, stiprinti tarybinį teisėtumą, Anykščių rajono prokuratūra organizuoja interesantų priėmimą kiekvieną trečiadienį Svėdasų apylinkės DZDT vykdomojo komiteto patalpose ir kiekvieną ketvirtadienį Troškūnų DZDT vykdomojo komiteto patalpose.

Interesantai priimami nuo 11 iki 14 val.

Anykščių pramkombinatui reikalingi kaštidirbiai Juškonys, Troškūnuose ir Anykščiuose.

Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į Anykščių pramkombinatą, Anykščiai — Vilniaus 11.

Anykščių Linų sėklininkystės stoties darbuotojų kolektyvas reiškia gilią užuojautą buhalteriai

KLIUKUI Alfredui, jo mylimam tėveliui mirus.

Anykščių rajono ligoninės medicinos felčerius

ALDONAI PARTIANIKOVAI

tragiška mirus, jos šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia rajono ligoninės medicinos darbuotojai.